

XX پیشگیری از هپاتیت B

هپاتیت B یک بیماری ویروسی است که در اثر آلودگی با ویروس هپاتیت از طریق تماس با خون و ترشحات بدن افراد مبتلا منتقل می‌شود. اکثر افراد، مبتلا به هپاتیت B حاد می‌شوند که در این موارد اکثر بیماران خودبه خود بهبود می‌یابند. این بیماری در عده کمی حالت مزمن پیدا کرده و فرد ناقل بیماری می‌شود ولی می‌تواند بیماری را به دیگران منتقل کند. تعداد کمی از این افراد در آینده دچار عوارض بیماری مانند سیروز یا سرطان کبد می‌شوند.

چگونگی گسترش هپاتیت B:

ویروس هپاتیت B از طریق تماس با خون، مایع منی، ترشحات واژینال و خون قاعدگی فرد مبتلا به بدن شخص سالم وارد می‌شوند. راههای انتقال عبارتند از:

- تماس جنسی
- استفاده از سوزن مشترک با دیگران در معتادان تزریقی
- تماس شغلی
- مادر مبتلا به هپاتیت B در حین زایمان (شیردادن به شیرخوار سبب انتقال بیماری نمی‌شود).
- استفاده از ابزار نفوذ کننده در پوست بدن و تاتو اگر قبلاً استریل نشده باشند، و وسایل بهداشتی مانند تیغ اصلاح و مسواک در صورتی که با خون فرد مبتلا آلوده شده باشند، می‌توانند سبب انتقال ویروس شوند.
- در گذشته، انتقال خون یکی از راههای معمول آلوده شدن با ویروس هپاتیت B بود. اما امروزه تمام خونهای اهدایی در سازمان انتقال خون از نظر هپاتیت B بررسی می‌شود.

افراد در معرض خطر که حتماً باید واکسن هپاتیت B را دریافت نمایند عبارتند از:

- افرادی که شریک جنسی آنها مبتلا به هپاتیت B است
- کسانی که شریک های جنسی متعدد دارند و از وضعیت سلامت آنها مطمئن نیستند
- کسانی که از سوزن مشترک برای تزریق مواد مخدر استفاده می‌کنند
- کارکنان بهداشتی: پزشکان، دندانپزشکان، پرستاران، تکنسین‌های آزمایشگاه و دانشجویان پزشکی
- افرادی که مسئولیت کفن و دفن اموات را دارند
- کارکنان و ساکنان مراکز نگهداری افراد عقب مانده ذهنی
- کارکنان زندان ها و زندانیان طولانی مدت
- افرادی که با مبتلایان به هپاتیت B مزمن زندگی می‌کنند
- بیماران که هموفیلی دارند و فاکتورهای انعقادی دریافت می‌کنند
- افرادی که از تاتو و دیگر ابزارهای سوراخ کننده پوست که با دقت

تمیز نشده باشند استفاده کنند

- نوزادانی که از مادران مبتلا به هیپاتیت B متولد می‌شوند
- بیمارانی که دیالیز می‌شوند
- همجنس بازان

پیشگیری:

جهت محافظت در برابر آلوده شدن به ویروس هیپاتیت B باید از تماس با خون و دیگر ترشحات بدنی افرادی که سلامتی و سابقه جنسی آنها مشخص نمی‌باشد، پرهیز و به نکات زیر توجه گردد:

- هنگام رابطه جنسی از کاندوم استفاده شود.
- از سوزن تزریقی مشترک با دیگران استفاده نشود.
- در هنگام کار با خون از دستکش استفاده گردد.
- از تیغ اصلاح و مسواک مشترک با دیگران استفاده نشود.

پیشگیری قبل از تماس با ویروس هیپاتیت B:

واکسیناسیون علیه هیپاتیت B موثرترین راه برای جلوگیری از ابتلا به

این بیماری می‌باشد. در صورتی که ۳ نوبت واکسن هیپاتیت B تزریق گردد، تا ۹۵ درصد علیه این بیماری ایمنی ایجاد و ایمنی مادام العمر باقی خواهد ماند. انجام واکسیناسیون در موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

- تمام نوزادان تازه متولد شده
- تمامی افراد ۱۸ سال و یا کمتر که تاکنون واکسن هیپاتیت B را دریافت نکرده‌اند.
- معتادان تزریقی
- افرادی که در ۶ ماه اخیر بیش از یک شریک جنسی داشته یا سابقه ابتلا به بیماری مقاربتی را دارند.
- مردان هم جنس باز

- هم خانه بودن و یا تماس جنسی با فرد مبتلا به هیپاتیت B
- افرادی که دچار اختلالات انعقادی هستند (مثل هموفیلی) و فاکتورهای انعقادی را از خونهای اهداشده دیگران دریافت می‌کنند.
- افراد مبتلا به نارسایی شدید کلیه که نیاز به همودیالیز دارند.
- کارکنان مراکز بهداشتی و بیمارستان‌ها که با خون بیماران تماس دارند.
- افرادی که در زندان‌ها و موسسات نگهداری افراد ناتوان و عقب مانده کار و زندگی می‌کنند.
- اگر جزء هیچ کدام از گروه‌های فوق نیستید باز هم با پزشک خود راجع به دریافت واکسن مشورت نمایید.

۴۰-۳۰ درصد از مبتلایان به هیپاتیت B در هیچ کدام از موارد فوق قرار نمی‌گیرند.

- در موارد زیر بعد از واکسینه شدن باید آزمایش خون جهت اطمینان از ایمنی بخشی واکسن انجام شود:
  - افراد مبتلا به نقص ایمنی
  - کارکنان مراکز بهداشتی
  - افرادی که شریک جنسی شان به هیپاتیت B مزمن مبتلاست.

پیشگیری در صورت تماس با ویروس هیپاتیت B:

اگر تا بحال واکسن هیپاتیت B را دریافت نکرده‌اید، در صورت تماس با ویروس این بیماری، باید یک نوبت ایمونوگلوبولین هیپاتیت B و نوبت اول از واکسن ۳ مرحله‌ای هیپاتیت B را دریافت نمایید. این درمان باید در مدت حداکثر ۷ روز پس از فرو رفتن سوزن آلوده به بدن و ۲ هفته پس از تماس جنسی مشکوک صورت گیرد. هر چه زودتر درمان انجام شود کارایی درمان بالاتر خواهد رفت.

اگر قبل از تکمیل شدن ۳ دوره واکسن هیپاتیت B، با ویروس تماس داشتید می‌توانید سریعاً یک دوز ایمونوگلوبولین ضد هیپاتیت B را دریافت و جهت تکمیل واکسیناسیون خود در طی ۱۴ روز اقدام نمایید

علائم:

کمتر از نیمی از افراد، مبتلا به هیپاتیت B کوتاه مدت یا حاد علامت‌دار می‌شوند. علائم بیماری شامل: یرقان (زرد شدن سفیدی چشم و پوست): یرقان نشانه تأیید کننده هیپاتیت بوده و در اکثر بیماران رخ نمی‌دهد و معمولاً وقتی ظاهر می‌شود که سایر علائم هیپاتیت B در حال فروکش کردن باشند. خستگی شدید، تب خفیف، سردرد، بی‌اشتهایی، حالت تهوع، استفراغ، احساس ناراحتی مداوم در سمت راست شکم زیر دنده‌ها (محل قرارگیری کبد): در اکثر موارد احساس ناراحتی در صورت وارد آمدن آسیب به بدن و یا فعالیت کردن افزایش می‌یابد. اسهال یا یبوست، دردهای عضلانی، درد مفاصل، بثورات پوستی. اکثر افراد مبتلا به هیپاتیت B مزمن علامتی ندارند و تصادفاً در حین انجام آزمایش خون، اهدای خون و یا انتقال بیماری به یکی از افراد خانواده متوجه بیماری می‌شوند. حتی برخی بیماران تنها هنگام بروز عوارض بیماری مثل سیروز یا سرطان کبد متوجه بیماری خود می‌شوند که البته این موارد شایع نیستند.

زمان مراجعه به پزشک:

- اگر عوامل خطر ساز هیپاتیت و یا علائم این بیماری را دارید.
- با بیمار هیپاتیتی زندگی می‌کنید و یا رابطه جنسی دارید.
- با خون و ترشحات بدنی بیمار هیپاتیتی مثل مایع منی، ترشحات واژینال، خون قاعدگی تماس داشته‌اید.

واحد آموزش به بیمار - مجتمع آموزشی، پژوهشی و درمانی حضرت رسول اکرم (ص)

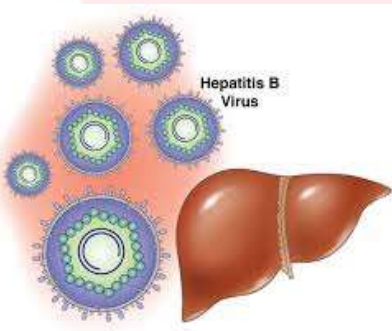
آموزش به بیمار

کد ۱۳۱

پیشگیری از هپاتیت B

کردآوری و مطنم: مین قاسمی (کارشناس ارشد آموزش بهداشت و ارتقا سلامت)

تأییدکننده: دکتر مهشید طالبی طاهر (متخصص بیماری های عفونی و کرمسیری، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران)

سال ۱۴۰۳

آدرس: خیابان سارخان - خیابان نیایش - مجتمع آموزشی درمانی حضرت رسول اکرم (ص) - تلفن: ۶۴۳۵۱

<http://hrmc.iums.ac.ir/>